

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe ună ană 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe ană 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

© seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N^o. 134.

Mercuri 1 (13) Augustă

1884.

BrașovŪ în 31 Iulie (12 Augustă).

Cu pericolul de a deveni monotoni, trebuie să ne ocupăm și iarăși cu cestiunea limbii.

La această ne îndemnă un articol al celui mai răspândit și opozițional unghuresc „Egyetértés”, care articolul se ocupă de cursurile de limba maghiară, ce le-a introdus guvernul pentru învățătorii populari nemaghiari.

Scimŷ, că în mai multe orașe din diferite ținuturi se țin aceste cursuri tocmai în timpul vacanțelor școlare de vară și că învățătorii dela sate sunt dator să le cerceteze.

„Egyetértés” este foarte amărît, că nu vede nici un progres de maghiarizare după urma acestor cursuri, cari sunt împreunate cu multe cheltuieli.

Este foarte caracteristică că, pe când foile guvernamentale se svêrcolesc în tot chipul a face să creșă lumea, că Maghiarii numai la maghiarizare nu se gândesc, pe atunci patrioții din opoziție le fac d-lorŷ Tisza-Tréfort socotela și li trag la răspundere, fiindcă nu li se pare de ajuns zelul de maghiarizare ce-lu desvôltă.

Guvernul e rău, pentru-că nu știe maghiariza destul de bine și de iute. Sunt aproape cincă ani de când a fost introdusă legea pentru maghiarizarea școlilor populare, și totuși se mai află încă aproape trei mii de învățători sătesci, cari nu știu unghuresce. Cursurile durează numai șase săptămâni, ce poți maghiariza într'un timp atât de scurt? Mai departe, nu este bine că învățătorii dintr'un ținut ôre-care se adună mai toți la un loc, formându astfel grupuri, unde în convorbirile lor demonstrăză contra Ungurilor; cu ună cuvânt, guvernul nu și înțelege pe deplin misiunea sa de a maghiariza școlile. Ceea ce face nu este îndestulitor.

Acestea sunt pe scurt punctele de acuzare a guvernului din partea fôiei koșutiste.

I suntem foarte mulțamitori, că nu umblă cu doi bani în trei pungi ca foile d-lui Tisza, ci spune verde, că scopul legii dela 1879 este și rămâne maghiarizarea școlilor.

Intr'aceea chiar „Egyetértés” trebuie să recunoșcă imposibilitatea fizică și pedagogică, de a se ajunge la scop cu ajutorul cursurilor de limba maghiară din timpul vacanțelor. Fôrte bine observă, că partea cea mai mare din învățători până în anul următor uită ce-au învățat în anul acesta, deore-ce ei, când se duc la cursuri, nu știu mai nici o bôbă unghuresce.

Dar pêtrunși fiind de chiamarea maghiarizării, Ungurii dela „Egyetértés” nu disperă, ci pretind că cursurile de limba maghiară se duc de aci încolo 8 săptămâni, pentru ca patria maghiară să fie salvată.

Intr'adevêr, decă d. Tréfort va aduce la îndeplinire sfaturile ce i se dau; decă mai ales se înfintă încă odată pe atâtea cursuri, ca să se fie pre mulți nemaghiari la un loc; atunci să asigurăm, că totu atât de mult ca și până acum va măcina môra maghiarizării. Pôte să fie mai mulți sêu mai puțin învățători la un loc, decât se va găsi unul între ei, care nici că nu ijură pe Maghiari — precum insinuă fôia de presă, — dar nici că i va lăudă, căci n'are de ce să se vorbească colegilor sêi dela țară românesce, ca să-lu înțelgă.

Este ridicul că, față cu puternicul curent al opiniei publice maghiare, așa precum îi dă direcțiunea presa, se mai găesc omeni, cari susțin, că scopul legii școlare dela 1879 nu este, decât de a ușura administrațiunea statului. Așa a dîșu, ce e dreptu, dieta când a votat'o, dar prin acele cuvinte a înțeles de fapt ușurarea maghiarizării; căci este clar, că, decă un comitat întreg trebuie să învețe unghuresce, pentru ca să se pôta înțelege cu prefectii și cu subprefectii unguri, această nu se pôte face decât numai pe calea maghiarizării. Așa dară dîcă cum îi vor dîce, dracu totu negru va rămân.

Rămâne acuma, ca nici noi se nu uităm de sfânta noastră misiune ca Români.

Decă „Egyetértés” dîce, că guvernul numai atunci își va face datoria, când va urma o politică energică în contra naționalităților, atunci noi Români avem datoria de a lupta cu energia și hotărîrea unui popor, ce-și vede amenințată existența pentru apărarea ei.

De aceea am sfătuit și sfătuim pe toți factorii noștri naționali, se vegheze, ca grăuntele Românilor să se nu fie atins de tăciunele înveninat.

Țicem decă cătră mic și mare, cătră preoți și miren, cărturari și necărturari, în mijlocul acestei năpaste de maghiarizare: *Vorbiți, scrieți românesce, pentru Dumnezeu!*

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. ală „Gaz. Trans.”)

Agram, 12 Augustă. — Fôia oficială publică decretul regal, prin care se convôcă dieta Croației pe ziua de 23 Augustă.

Constantinopole, 12 Augustă. — Fiul consulului italian din Rodosto, care a fost răpit de brigandă, a fost eliberat pentru 4000 puncti turcesci, preț de rescumperare.

Versailles, 12 Augustă. — Congresul primit cu 523 contra 139 voturi primul punct al proiectului de revizuire, ér cu 597 contra 153 voturi a primit articolul II, privitor la nealegerea prinților ca președinți ai republicei.

CRONICA ȚILEI.

Er, Lună între ôrele 2 și 3, doi muncitori dela fabrica de gaz a d-lui G. Pop, scotéu dintr'o fântână păcură (țiteiu). Din nebagare de sémă le scăpă vedra în fântână; fabricantul le porunci să bage o scară și să scotă afară. Ômenii ascultară. După ce scara fû pusă în fântână, un ténêru Arseniu Popa, cam de vre-o 18—19 ani, secobori în lăuntru; dar abia cobori câteva cuie dela scară, și cădă amețit în păcură. S'au încercat a 'lu scote afară dar nu s'a putut, ér ca să pună vieța în pericol, nici unul nu s'a încumetat. După porunca fabricantului, cadavrul neinsușefit fû scos apoi cu nisce cărlige. Cadavrul a fost transportat la spitalul civil.

Pirotehnica Schintzky se va produce de sêră pentru a doua ôră în valea dela pôlele Têmpii.

Cele nouê regimente de ulani galițieni se vor schimba în regimente de dragoni, și cele douê regimente de ulani croate se vor schimba în regimente de husari. Cavaleria de liniă austriacă va constă așa dară din douăzeci și trei regimente de dragoni și optsprezece de husari.

Pentru manevrele honvenților se vor concentra în tabăra de barace de la Têrgul-Mureșului regimentele de honveți de la regimentul sășesc (28), de la Clușiu (30), de la Bistrița (31), Dées (32), Têrgul-Mureșului (27), Deva (91), Aiud (29) și Elisabetopole (20) și regimentul de husari din Têrgul-Mureșului. La oaltă vor fi 2250 omeni infanteriă și 600 cavaleriă. Manevrele vor ținé 18 zile, de la 9 până la 27 Septembrie st. n. Cavaleria va eși la câmp numai la 18 Septembrie.

Ministrul ung. de agricultură a ordonat, să se facă o conscripțiune a tuturor animalelor domestice în interesul economiei de vite. Un alt argument, afară de acest interes, ministrul n'a adus sêu nu are.

In sesiunea viitoare a Reichsrathului austriacă și a dietei din Pesta se va prezenta proiectul de lege privitor la pensionarea vèduvelor oficerilor. Cu această ocaziune se va schimba și legea pentru căsătoria oficerilor. Garanția nu se va mai socoti după etate, ci după grad. Astfel cauziunea unui sublocotenent sêu a miresei acestuia va fi de 25,000 fl. a unui locotenent de 20,000 fl., a unui căpitan cl. II. de 15,000 fl., a unui căpitan cl. I. și a unui maior de 12,000 fl. De la loc. colonel în sus nu se cere nici o cauziune.

Ministeriul austriacă a încuviințat construirea unei casarme de cavaleriă, pentru trei escadrone, pe cheltuiala fondului religios gr. or. din Bucovina. Suma proiectată e de 370,000 fl. și se va construi casarma pe domeniul fondului religios Zuczka. situat dincolo de Prut aproape de Cernăuți.

Duminică, partida jună a Cehilor a ținut un mare tabor pe muntele Lipan lângă Bômisch-Brod. Acesta este un loc tradițional husitic, căci acolo au fost nimici taboții de nobili cehi și de locuitorii din Praga, acolo a cădut Procop, conducătorul lor. Junii Cehi pregătesc cu plăcere acolo astfel de adunări populare, pentru a-ș aduce aminte, că nobilimea cehă a fost totdeauna anti-națională și dușmană poporului. »Narodni Listy» aduce o programă amănunțită a adunării, numai ceva nu se spune într'ênsa: ce s'a întâmplat adecă la acest tabor și care este scopul lui.

»Prima fabrică ardelenă de lumină de stearină» din Sibiu și-a ținut Dumineca trecută adunarea sa generală pentru anul acesta. În anul acesta lucrările ei au fost mai spornice, decât în anul trecut. Venitul curat se urcă la 6479 fl. 91 cr., din cari la fondul de rezervă se vor adauge 1254 fl. 81 cr., ridicându astfel fondul la suma de 10,088 fl. 23 cr.

Impêratul Wilhelm ală Germaniei a invitat pe M. S. principele de corônă Rudolf la o vênêtoare în Frisia ostică. Pe la mijlocul lui Octombrie principele va merge la Berlin și de-acolo va plecă împreună cu curtea berlinesă la Marea Nordică.

Sub președința generalului Iovanovic se va compune la Belgrad un comitet, care va aranja festivitățile pentru primirea regelui României. Regele Carol va fi însoțit de ministrul de rêsboiu, și de o suită strălucită. La 9 Augustă vor sosi în Orșova yahtul regal Ștefan cel Mare, canoniera Grivița și o șalupă de rêsboiu.

Din Cernăuți se scrie, că dela Cacica, dela ocnele de sare, s'au furat 6000 fl. ce erau adresați într'un pachet de postă cătră oficiul de dare al țerii. De magazinele ocnelor s'au găsit apoi, că lipsesc și 1300 metri de sare în valôre de 11,000 fl. S'au arestat doi oficianți dela ocne și acum se fac cercetări.

Școlarul lui Willenbacher, călăului din Viena, Rudolf de Seyfried, a fost ales călău provisoriu pentru Bosnia și Herțegovina. Seyfried e cunoscut de bun vênător și om vesel. A primit ordin, să mergă în grabă, să-și ocupe »onorificul» post.

„Monitorul oficial” de Lună a publicat instrucțiunile ministerului român pentru ținerea conferințelor didactice ale învățătorilor. Conferințele se vor ține de la 15—26 August la reședința unuia din județele circumscripției revisoriale, și de la 1—15 Septembrie la reședința celui altă județ. Acolo unde situațiunea centrală a locului precum și înlesnirea de locuință și de traiu pentru învățători va permite, se va pute ține conferință cu învățătorii întregii circumscripții. În acestă casă durată conferințelor va fi de 20 zile, cu începere de la 15 August.

Președintele Grévy a făcut o vizită regelui Svediei, care se află în Paris.

Consulul francez din Salonic a bătut pe un funcționar vamal turcesc și a insultat și pe directorul vămii. S'a reclamat Porții și ambasadei franceze din Constantinopol.

Francia a redus suma cerută ca despăgubire de război din partea Chinei la 80 milioane franci.

Călătoria țarului la Varșovia e lucru hotărât. De aici se va duce la Moscva și Kostroma, și în urmă în țera Casacilor dela Don. Călătoria, care va începe la 24 August, va dura 3 până la 4 săptămâni.

Amă amintit, că comandantul regimentului de gardă călărășă din Petersburg, prințul Alexandru Bariatinski, a fost destituit din postul de ajutorant imperial și permutat la cavaleria în armată. Causa este că Bariatinski, care se trage din Rurici, considerându această dinastie superioară dinastiei Romanov, este de o mândrie deosebită. La ziua numelui imperătesii, în 3 August, a apărut la curte simplu în tunică, er nu în mare ținută; totu astfel și sera la bață, unde la observarea ce i s'a făcut în această privință ar fi răspuns cam bruscă, dîcînd că și-a ars uniforma de mare ținută. Impăratul însuși l'a pedepsit cu arest de o lună la garda pieții, permutându-l totdeodată. În anul trecut Bariatinski a mai fost pedepsit de împăratul în Moscva cu arest de trei zile la garda pieții, fiindcă la încoronare a apărut în simplă uniformă și cu un jocheu engles, pe care l'a vîrît în suita imperială.

La congresul antropologic din Breslau au luat parte activă Heinrich Schliemann și a ținut prelegere despre săpăturile făcute la Tiryns. Au mai citit lucrări speciale profesorul din Bonn Schaafhausen, profesorii Ranke și Cohn din Breslau, și profesorul Schadenberg din Glogau. Schaafhausen a vorbit despre literatura antropologică și despre felurile măsurii; Ranke despre introducerea măsurilor internaționale. Cohn despre planetele ante-istorice, er Schadenberg a disertat despre străvechii locuitori ai insulelor filipine,

CEHII, MAGHIARII ȘI CROAȚII.

„Pozor” din Agram consideră lupta Cehilor contra Germanilor de un eveniment foarte important pentru viitorul Boemiei; der ca să potă reeși învingători, Cehii trebuie să aibă prieteni de un sânge cu ei, pe cari totdeuna să potă conta. Acești amici vechi probați sunt Croații, pe cari ar fi pagubă a-i schimba cu prietenii noii și a-i da la o parte de dragul acestora. În prietenii cei noii, în Maghiari, Cehii nu potă ave încredere. Despre Maghiari numai atata putem sci și dîce cu totă siguranța, că ei n'au fost, nu sunt și nu vor fi nici odată amicii Slavilor.

Cehii sci tocmai așa de bine ca și Croații, ce sunt Ungurii astăzi în monarhia, dór se nu uite Cehii, că Ungurii mîne vor fi în stare a-i trăda Nemților, numai ca să le potă face acestora cât de puțin pe voie; der Cehii numai până atunci se vor bucura de buna voință Maghiarilor, până când aceștia în delegații și la guvernul austriac vor pute elupta concesiuni în favorul propriu. Acestea se și le însemne bine „Politik,” care mai deună a scris simpatice pentru Maghiari într'un articol intitulat: „Croații și Cehii.”

REFORMA ADMINISTRATIVĂ.

Dieta viitoare din Pesta ară avé de gând să se ocupe, se dîce, cu cestiunea reformei administrației. Comitatul Torontal a hotărât mai deună, să adreseze în această privință o petițiune către dietă, în care se propun următoarele schimbări în organismul actualei administrații:

În privința administrației comunale, pe viitor să se cêră și dela primari orecare calificățiune, dar să li se asigure o dotațiune corăspundătoare; aceste organe să fie numite în post pe viață. Ocoalele notarilor cercuali să se mărescă. Primarii și consiliul comunal să fie responsabili personal și material de hotăririle lor. Administrațiunea comitatelor să aparțină statului, organele esecutore să fie numite în post pe viață. Ca refe-

rență să nu funcționeze notarii comitatens, ci raportorii numiți anume. Asupra apelațiilor adresate vice-prefectului, pe viitor să se nu mai decidă numai acesta, ci un senat colegial, căruia să i se încredințe și lucrările comitetului administrativ. Congregațiunea ară avé să exerciteze numai dreptul privitor la statute și să administreze averea comitatului. Teritoriile comitatului să se hotărască din nou și în proporțiune dreptă. Oficiul orfanal să se eschidă cu totul din organismul administrativ și să se aducă în strînsă legătură cu tribunalele.

CURSURILE PENTRU LIMBA MAGHIARĂ.

În vr'o 8 sau 10 orașe ale țerii s'au adunat învățătorii de naționalitate nemaghiară, ca să satisfacă art. de lege XVIII din 1879 și să învețe limba ungurescă. Maghiarii în genere și în specialul cei dela „Egyetértés” în numărul dela 10 August nu sunt mulțamiți cu sporul. Raportul ministrului de instrucțiune despre starea instrucțiunii din 1880—81 însuși dovedesce, că în Ungaria sunt încă mai mult de 2¹/₂ mii de învățători, cari parte nu cunosc de felu limba maghiară, parte nu sunt capabili de a o propune în școlă. Deci cei dela „Egyetértés” cer măsurii mai grabnice și mai energice pentru lățirea limbei maghiare între învățătorii nemaghiari. Cursurile suplinitore nu-i mulțamesc „câci, dîcî ei, se adună în câte un oraș câte 100—120 de învățători, cari nu sci unguresce, primesc diurne de câte 70 cr. și instrucțiune de câte 2—3 ore pe zi — în decurs de 6 săptămâni.”

Dintre aceștia însă cea mai mare parte sunt omeni, cari, când au venit să facă cursul, d'abia cunosc două trei cuvinte unguresci, dar conduși de ura ce o nutresc față cu „rassa apăsătoare tirană” nici de aceste două-trei cuvinte nu se folosesc.

„Egyetértés” recunoșce că este imposibilitate fizică și pedagogică procedura cu învățarea limbei maghiare și că ce învățătorii au învățat în anul acesta, până la anul viitor uită cu totul și trebuie să înceapă din nou.

Ajungerea rezultatului dorit se mai jignesce și printr'o altă împrejurare: „De comunu se adună învățătorii de aceeași naționalitate în același loc, și aceștia apoi se grupează pe lângă cei mai buni de gură și se întrec în a injură pe Maghiari în limba română, sêrbă etc.”

„Astfel 80—100 de învățători adunați la o laltă se sêmtu o întrăgă putere, și a fost casuri, când ei publice s'au pus de a demonstra contra limbei și rassei maghiare. Cere apoi „Egyetértés,” ca învățătorii nemaghiari să se adune în câte mai multe locuri și cât mai puțin la un loc. În loc de 6 săptămâni, să fie cel puțin două luni pentru durată cursurilor; afară de acestea, orele școlare pentru instrucțiune să se immulțescă, căci așa s'ar pute împedea între altele și agitațiunile naționale.

În fine încheiă dîcînd, că Maghiarii, ca o mică națiune ce sunt, trebuie să facă o politică energică contra naționalităților. Învinuind guvernul dîce: „Ori ce guvern, care face o politică energică și hotărâtă contra naționalităților, ar trebui să se considere de principala sa chemare — maghiarizarea școlilor.”

„Dar fiind că guvernul actual, pe lângă un buget de 300 de milioane, nu are destul simț și bani pentru maghiarizare, conchidem că acest guvern e foarte rău.”

Sapientii satis! —

EVREII DIN ROMÂNIA.

„Kölnische Zeitung,” unul din cele mai principale diare germane, se ocupă într'un articol de cestiunea Evreilor din România. Numitul diar, care se vede că a urmărit cu atențiune purtarea Evreilor din tînerul regat român, dîce că, a urf pe Evrei, este totu atatu de necesar în România, ca și rufele curate și hainele nerupte pentru un om din societate. Cestiunea evreică este în România o cestiune politică și economică, care trebuie cu ori ce preț rezolvată. Diarul german dîce, că Evreii din România nu trebuie să se compare cu cei din Germania, și etă de ce:

Deosebire este în realitate foarte mare. Pentru a da în Germania o idee despre starea de lucruri din România, voi cită câteva cifre privitoare la partea de sus a României. Negrescii are 853 de locuitori, din care 673 sunt evrei; Fălțiceni 16,000 de locuitori, din care 10,000 evrei; Tergu-Frumos 3000, din care 1800 evrei; Iași 66,400, din care 36,000 evrei și așa mai departe. Botoșanii ar fi avînd, după cum ni-se spune, 12 biserică și 72 de sinagoge! Evreii de pe acolo galițieni, bucovineni, sunt cu totul habotnici (cu perciuni). Cultul religios a devenit la dînsii un fanatism împins până la petrificare; superstițiunea maselor evreiesc in-

trece cu mult pe acea a maselor celor mai inculte ale poporului român de prin părțile cele mai infundate. Pe lângă acesta, evreul indigen este de o murdărie de necrețut, cu apucături brutale și crude și cu aplecări materialiste. Scirile autentice, culese în privința datinelor superstițioase întrebuințate de evrei la căsătorii, nașceri și la unele casuri de mörte, sunt de astfel de natură, că nu se pot reproduce aci. Intoleranța orbă este caracterul fundamental al cultului evreiesc. La Sadagura, apröpe de Cernăuți, unde evreii sunt în majoritate, s'au întemplat de curîndu turburări, în cursul cărora evreii au comis grozăvii contra micii minorități de creștini.*

În multe locuri din Galiția și Bucovina creștinii sunt deserați. Acolo e o nouă Palestină, noi suntem sclavii evreilor, strigă ei. Dîcă consideră cineva murdăria desgustătoare, în care trăiesc într'un chip miserabilă aceea rasă, carea degenerat foarte mult în privința fizică, din cauza imensei sale înmulțiri, dîcă consideră că cultul lor actual, care nu mai este decât o caricatură nesuferită a religiunii lor originale, dîcă consideră, că evreii n'au învățat după atata conviețuire cu creștinii nici macar să-și cărpescă hainele, ci se mulțamesc, dîcă li-s'a ruptu caftanul, să pue d'asupra unu, două, trei, până ce o gaură acoperă pe cea-laltă, că această drojdiă a poporului lui Dumnezeu nu se gândesce decât la câștig, că nici chiar femeile și fetele celor bogăți nu-și țin în casă o flöre, ast-felu că, în Iași de esemplu, un strian deosebesce numai decât o casă evreiască de una de creștină, pentru că cum vede o flöre scie, că acolo nu locuiesc un evreu, — atunci va pricepe și scusă cine-va că, nu inofensivul țigan care își caută numai de traiu, ci evreul care nu are altă țință în viața sa, decât să devie bogat cu ori ce preț, este desprețuit ca un dobitoc murdar și urit ca un inamic, care suge sângele și viața.

Dintre cei cinci sute de mii, cari locuiesc în România, sau mai bine dîsu în Moldova, de unde se răspîndesc câte puțin ca un roi de vespă peste totă țera, care monopolisază industria și comerțul, care spionază toate slăbiciunile boierului și țeranului, pentru ca să se presinte cu punga de cămătar în momentul de nevoie, din acestia dîcă sunt mulți cu averi colosale adunate prin ruina a câte trei, opt, zece familii vechi boeresci. Pe acestia îi admiră și ca ei voesc să ajungă acele sute de mii de evrei, sêraci cumpliți, cari vînd și cerșesc prin locurile publice, pe stradă și prin gâr, cerșind un franc, un ban, cinci parale o cöjă de pâne.

Chiar dîcă din acei o sută de mii, ar muri cinci mii prin inchisori și ar emigră trei mii, totu rămâne două mii cari s'au îmbogățit în zece ani, în dauna Românilor. Poporul a făcut deja de multă această observațiă, el o face în fie-care zi, de aceea nu potă privi pe sêrmanul copil evreu, care cerșesce un usturoiu, decât ca o năpărcă inveninată, care mai curîndu său mai târziu îi va suge sângele. Aci nu este ură din instinct, de rasă sau religia, aci este o convingere basată pe experiență.

Până acum, afară de câte-va mici excepțiuni, evreii nu stăpănesc decât banul. Legea îi opresce de a cumpără pământ. Această oprire avé rezultate și bune și rele. Evreul neputînd cumpără pământ, prețurile rămăne mici, din cauza numărului restrăns de cumpărători, ast-felu că un proprietar putea foarte leuse, pentru o datoriă relativ mică, să fie ruinat în casu de recolte rele consecutive.

Când s'a proclamat independența, România avé o Constituțiune, prin care evreii erau oprîți de a cumpără imobile. Această dispozițiune eră contrariă principiului organic al statelor moderne, că confesiunea, nu potă să fie un motiv pentru a priva pe cineva de drepturile cetățenesci. În realitate, religiunea nu jucă acolo nici un rol. În loc de evreu s'ar fi putut pune foarte bine cămătar. Însă principele de Bismarck în voi să recunoșcă independența României, decât dîcă se va suprimă acel articol din Constituțiune. Românii fură puși într'o grea pozițiune prin această cerință. Dîcă ar fi acordat evreilor dreptul de a cumpără proprietăți, acesta ar fi produs o revoluțiune socială. Pentru a scăpa din dilemă, se întinse acea interdicțiune asupra tuturor străinilor. Astfel principiul ideal al egalității fu respectat, și necesitatea practică asemenea. Progresul țerei se întăria intru câtva, deörece aceasta trebuia să se depărteze capitalurile streine, se speră însă că se vor pute scăpa proprietarii de lațurile cametei prin institute de credit agricol și financiar. Aceste fapte vor esplica în destul esistența urei contra evreilor. Am vorbit în țera cu omeni patrioți, de o mare cultură și am vedut că nimic nu i-ar pute scöte din cuvingerile lor. Ura și persecuțiunea evreilor, pe care găsim în totă istoria, sunt manifestațiuni regretabile

*) Dar scandalul brutal sêvîrșit de Evrei în Iași cu privire la cestiunea înmormântării rabinului Șor?

luptei pentru existență, dăr lupta acăsta este cea mai viuă și mai grea între toate, ea impune să nu se ia în considerațiune pentru alegerea mijloacelor, decât eficacitatea lor.

INSCIINȚARE.

P. T. membri ai asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, cari voiesc să a călători la adunarea generală din 17 Augustu a. c. sunt avertisți, că s'au trimis sub datul de aq̄l la toate direcțiunile despărțimintelor asociațiunii un număr corespunzător de blanchete pentru dobândirea de bilete de drum ferat cu preț scăzut.

Doritorii de a călători la Oraștia spre scopul indicat, se adreseze dar pentru astfel de blanchete la direcțiunea despărțimintului în care se află denșii. Se face totodată cunoscut, că conformu rezoluțiunii venite dela on. direcțiune a căilor ferate ale statului, pentru această adunare se dau la cerere 3 categorii de bilete, adică cu preț de clasa a III-a pentru clasa a II-a; cu jumătate preț de cl. a II-a pentru cl. a III-a, și la trenuri Omnibus cu 1/2 preț de cl. I. pentru cl. a II-a de cuperi. La trenuri accelerate nu se dau bilete cu preț scăzut.

Biletele sunt valabile pe zilele din 13 până în 23 Augustu st. n. Numele și comunele fie-cărui călător trebuie să fie scris în blanchetă, și aceasta se produce la casa respectivă.

Presidiul asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Sibiu în 9 Augustu 1884.

Bologa. v.-pres.

G. Barițu, secret.

CRONICA ECONOMICA.

Devastarea filoxerei în Ungaria.

D. dr. de Horvath, șeful stațiunii filoxerice din Ungaria, în revista sa „Rovartani Lapak” publică un resumă despre starea filoxerică în Ungaria. Facem un estras după acea revistă, spre a face cunoscut și cetitorilor noștri starea invasiunii filoxerei în Ungaria.

Trebuie să recunoască oricine, că nu există între toate insectele vătămătoare nici una, al cărui nume se fi atata de răspândit, și cari să fi adus pagube atât de mari, ca alți pustititori de vii, filoxera. Natura ne ajută contra tuturor inamicilor din clasa insectelor, și mulțumită acestui ajutor, pagubele suferite din partea acelor insecte nu le simțim decât din când în când. Câte un an favorabil înmulțirii lor ne pun cerealele în pericol, vin și apoi un șir de ani în care cu bucurie caulegem rōdele ostentelor noastre.

Locustele în drumul lor pustiesc regiuni întregi, moleculă granelor și cecidomia nimicesc în unii ani cerealele unor localități din țările agricole; toate aceste pagube împreunate, nu se pot într'adevăr compara cu acele aduse de filoxeră în vii.

Natura nu a opus până acum nici un obstacol filoxerei și filoxera apărută în o localitate nu se depărtează până ce și cea din urmă rădăcină de viță nu e distrusă. Acestui devastator, nu natura ci omul caută a găsi să-i pună în cale un stăvilari; mersul răpede al devastatorilor, pagubele simțite în țările vecinale au hotărât diferitele state a lucra în comun contra acestui flagel.

În 1877 în Elveția la Lausanne s'a ținut o conferință filoxerică internațională, al cărui rezultat a fost: „Convențiunea internațională din Berna 1878.” Semnalăm și noi că acesta e primul casu, că guvernele diferitelor state s'au decis pentru a lucra contra unei insecte vătămătoare.

În Ungaria filoxera probabil a fost adusă încă din 1860; s'a înmulțit destul de răpede, fără să fi atras atențiunea vierilor, diferitele stricăciuni observate se atribuiau de multe ori altor cause, nu însă filoxerei. În anul 1875 s'a descoperit și raportat oficial filoxera la Panciova unde la 40 hectare s'au găsit atacate. Rēul s'ar fi adus cu vița importată din Franța.

Guvernul crezând că acesta e singura localitate în care s'a incubat filoxera, hotărî a se curăți întreaga țară; în cursul tratamentului în care s'a servit de sulfurul de carbon, s'a constatat în 1876, că de și la 60 hectare au fost curățite, nu era speranță ca să oprească rēul cu totul, de aceea se încetă cu cheltuielile de tratament și s'a căutat a limita rēul numai în hotarele Panciovei. Filoxera însă nu rămase în aceste limite cunoscute și vom vedea cum rēul s'a descoperit din ce în ce mai mult. În 1878 în vecinătate din Panciova la Franzfeld se descoperi un nou focar filoxeric.

De și se credea că afară de aceste 2 localități filoxera nu se afla în nici o altă parte a Ungariei, încă în 1879 filoxera s'a constatat însă în 5 localități Peér, Kassa, Szstmár-Nemeti, Nagy Karol și Mezsés Györök în 1880 când guvernul a ordonat esaminarea prin experți a tuturor vierilor din țară s'a găsit că în locu de 7, localitățile atacate sunt 38.

În 1881 și 1882 esaminările au descoperit încă 44 localități infectate. Adăogându încă 48 localități în care s'a descoperit filoxera în 1883 se dobândesc cu toate acestea suma de 130 localități filoxerice în Ungaria. Filoxera a fost adusă în Ungaria din Franța, din Rosteaxburg și alte părți.

Din datele statistice se vede, că Ungaria posedă în total 325,314 Hectare vii. Din această întindere viile atacate de cele 130 localități au întindere de 6,800 Hect. (12000 pag. catas.) din cari 1/4 parte sunt cu totul dis-

truse. Din cele arătate se vede că 1,6% din viile Ungariei sunt filoxerate 0,6% sunt cu totul distruse.

Localitățile atacate nu sunt cu totul despărțite unele din altele ci în diferite părți ale țării găsim grupe de localități filoxerate. Grupa cea mai mare e Tahi-tótfalu în apropiere de Budapesta de-o parte și de alta a Dunării, ocupând în 26 comune o întindere de 2,100 Hect. din cari 660 Hect. sunt cu desăvârșire distruse. Cea mai mare localitate pustită, din acest grupu, este Tahi-tótfalu în care din 250 Hect. vii au rămas numai 37. Vecin cu acesta e Leanyfalva unde din 240 Hect. numai 48 sunt capabile a mai produce ceva. Alt focar filoxeric constituie grupul dela lacul Balaton unde la 700 Hect. sunt infectate. Apoi regiunile Panciovei cu 1,000 Hect. atacate. La Ermelik la 15 localități găsim o mare grupă atacată care dela Szilagy plecând la Peér a trecut peste comit. Bihár și până acum peste 500 Hect. vii sunt atacate.

În Comitatul Borsod sunt 2 mari grupe de infecțiune la Bodva grupul Szendrő cu 300 Hect. și valea Sajó grupul Barca cu 2000 Hect. Acestea sunt grupe periculoase cu privire la viile de pe văile munților Tokay.

Regiunile Panciovei nu sunt de primul rang în viile ugnare, pământurile se vor pute cu folos destina altor culturi. Regiunile din comitatul Temes la Vereszt, Fehertemplom sunt localități cu un viitor frumos în cultura viei, însă din nenorocire deja supuse tributului filoxerei.

Cu tot mersul repede al destrucțiunii vierilor prin filoxeră, care amenința serios vierilor cultura în Ungaria, ca prin minune în viile cele mai vestite ca Tokay, Tzegzard, Villány, văile munților Arad și viile din Ardelu etc., filoxera nu s'a constatat încă spre nenorocire culturii. Guvernul face toate sacrificiile posibile pentru a luptă contra rēului.

Cestiunea filoxerei în România.

Podgorienii noștri sunt foarte îngrijați și cu drept cuvânt. Frumosa și bănoasă cultură a vierilor este foarte amenințată de filoxeră. Cu cât se vizitează mai mult localitățile vinicole din Prahova cu atât se descopere că teribila insectă s'a întins. Viile care până astăzi par a fi neatacate, este foarte probabil că multe au deja filoxeră, însă la început. Aparința de vigore și rodul mult, ce înfățișează multe dintre vii, nu trebuie să ne amăgescă. În Franța s'a constatat și se constată în fiă-care anu că vii care au produs cu abundență cu un an înainte, erau deja filoxerate. Pentru aceia este de cea mai urgentă necesitate ca agenții trimiși de guvern să studieze fiecare vie, chiar pe cele ce par mai sănătoase. Lucrarea nu este greu de făcut. E de ajuns ca un vieru chiar să fi vădută vița filoxerată pentru ca la rigore să potă cunoște chiar după cercetarea rădăcinilor dacă este atacată. Cu toate acestea pentru mai multă siguranță suntem de părere ca să se ia tineri din școlile de agricultură și veterinarie; să li se arde cum se observe cu lupa vițele bolnave; să fie esaminați dacă în adevăr au dobândit deprinderea de a constata filoxera și după aceia să fie trimiși a cerceta viile. Se pot lua și alte persoane, căci în fond ori-ce omu potă dobândi foarte curând deprinderea de a constata vițele filoxerate. Cunoșterea vierilor atacate este neapărată pentru ca să potă aplica mijloacele de distrugere fără amănare preste totu locul.

De altă parte este de trebuință ca să se viziteze toate podgoriile din țară spre a se constata dacă filoxera există și airea afară de Prahova, căci după ore cari informațiuni ce am primit s'a observat vii care înfățișează o vegetațiune bolnavă în podgoriile Buzăului și ale Odobescilor. Când din norocire acesta nu s'ar adevări, atunci trebuiesc luate măsuri pentru ca să nu se ducă vița din Prahova în nici o parte a țării, să se ia toate dispozițiunile luate în alte țări pentru a feri județele în care viile vor fi sănătoase.

Guvernul a numit o comisiune în Bucuresci și un comitet la Ploesci care să se ocupe cu îngrijirea vierilor filoxerate. S'a făcut deja depozite la Valea Călugărească, Urlați, Pleșa și Boldesci, de pământ sulfos dela Cămpina, cenusă, tibi, var și alcool amilic. După indicațiunile D-lui chimist Bernath se face o amestecătură specială cu unele din aceste substanțe și se aplică la tratamentul vierilor bolnave.

Starea recoltelor în România.

Seceratul orzului și grăului s'a început în părțile mai meridionale ale țării încă de pela 20 Iunie; mai spre munte cătră sfârșitul lui. O săptămână mai întâi de ploie a împedită seceratul în multe localități, cu toate că grăul era bun de taiat. După ploie venind căldura, unele grâne mai târzi s'au coptu pre în pripă, aceea ce este în tot-deuna rēu, altele care erau deja copte precum este grăul alb, s'au scaturat. Întrăzierea forțată a seceratului a scumpit lucrătorii în multe localități, fie-care agricultor grăbindu-se să isprăvescă cât mai fără întârziere. Lipsa de omni și timpul a făcut pe agricultori să nu potă termina treeratul nici pela 15 și 20 de Iuliu, cu toate că grăul era gata de taiat chiar dela întâiu ale lui.

Recolta slabă în unele județe, va da rezultate multămitore; acolo unde grânele au scăpat de opărelă. Calitatea se vede bună, bobul sănătos și plin, pe unde grăul nu este pălit. Prețurile însă se arată bune, s'a vëndut deja grău de calitate mediocră cu 85 lei chila muntensă, preț multămitor.

Porumburile continuă a vegeta cu deosebită vigore; cele timpurii erau pela începutul lui Iulie în unele localități din Prahova și airea, înalte pe doi metri, le dedese mătasea și era aproape de legat. Ploia ce a dat cătră de ce ale lui, a ajutat mult vegetațiunea acestei plante, cu toate că a cam vătămăt grăul. Chiar porumburile cele mai târzi s'au îndreptat și decă timpul le va fi priincios vor produce cât va fi de lipsă pentru a asigura hrana cultivatorului.

Lipsa de grău și orđu în unele localități de pe marginea Dunării au făcut pe cultivatori să pună meu; bine au făcut, căci de și semănătura a putut fi cam târzie totuși, cu ploile cele dese este foarte probacilu că meuirile vor reuși.

Hrana vitelor este scăpată; de unde până a nu începe ploile în foarte multe localități nu mai avu ce paște; după ploie și cele mai seraci locuri s'au acoperit cu erbă. Miriștele sunt verzi; chiar fânețele s'au îndreptat. Bucuria cultivatorilor este nespūsă, și acesta se esplică foarte ușor când se gândesc cineva că lipsa de hrană pentru vite este peirea culturii. („Econ. Rur.”)

DIVERSE.

O plantă care mănăncă pesce. — Până acum se scia, că sunt plante cari mănăncă numai insecte, dar acum o nouă descoperire a D-rului Simms din Oxford, ne asigură, că planta cu bășică, anume: „Utricularia vulgaris” este în stare să prindă pesci mici și să-i omore. Într'un borcanu cu pesci mici s'au prins și omoriti de Utricularia, după o nouă esperiență, mai mult de doispredece pesci în șese ore. Cei mai mulți au fost apucați de cap și în acest casu capul era așa de adencu atras în bășică, încatu botul ajungea până la partea posterioară a bășiceii. Ochii pescelui se vedu clar printre păreții bășiceii. Rareori se vedu câte un pesce apucat de vârful botului. Un număr însemnat a fost apucat de codă, trei seu patru au fost atrași cu capul și cu codă în două bășici învecinate.

—x—

Un urs flegmatic. — La începutul acestei luni un urs umplu de grōză pe locuitorii din Tiflis. Fōia rusescă „Kaukas” scrie: „Un episod tragic-comic s'a întâmplat aci în noptea de 4 Iulie. Pe la 11 ore noptea apăr un urs foarte mare. În oraș se înprăștiă o mare panică. Agenții polițienesci începură a da semnale prin fluere. Toate prăvăliile se închiseră. Toți fugu speriați. În acest timp mărețul urs își continuă preumblarea sa pe strade murmurând. Precum se vede, a voit să facă și o vizită la Peski, dar se miră vędend starea urită, în care se află aceea parte a orașului, și se întorse nepăsătoru către aerul curat al munților patriei sale pe malul drept al rului Kura și ajunse pe puntea Avlabar. Ursul rēsturnă aci vre o câteva șetre d'ale comercianților de fructe și mănă din ele o bună cantitate. De aci merse mai departe, și trecătorii se ascundu care unde putea. Se șice că în Sinjkoja dete unui Dvornic, care dormia o palmă așa de puternică, în câtu îl trezi din somn. Pe la Antișajka 10 polițai cu săbii îl atacă. Dér ursul se făcu nevędut. Se încep o gōnă în contra ursului; canii fură lăsați liberi, și omeni eșiră cu lanterne. De o dată strigătul „aci este” rēsună. Și într'adevăr, ursul stetea pe o grămadă de gunoi. Din toate părțile se auđiră împuscături, dér ursul nu se turbură de loc. Liniștit își continuă preumblarea sa. La o nouă descărcătură ursul se întorse cătră persecutorii săi. Aceștia se retraseră, publicul fugi unul după altu, și ursul putu, fără să fie turburat, să continue calea până la o mōră sub a căreia rōtă se aședă. Acum s'a început o adevărată înconjurare și bombardamentu, făcu pe inamic să cađă, însă nu la picioarele năvălitorilor ci în apă. Un om inimos scose animalu afară. Ursul era de sus până jos numai rani. Lungimea lui era de 2 1/2 archim. Elu fu transportat la Sciastok.

—x—

Cel mai bogat arēndaș din lume. — Nicolae Auchorena, care a murit nu de mult în Buenos-Ayres, a fost pote cel mai bogat arēndaș de pe fața pământului. După mōrtei s'a constatat, că elu a avut 1710 mile de pământ de arat, 152,000 de vite cunute și 410,000 de oi. Afară de acestea a mai avut în Buenos-Ayres mai multe case; întreaga sa avere sa prețuit la 40 de milioane. De lu tatăl-său a moștenit, sunt acum 30 de ani, patru milioane de florini.

—x—

Recensământul locuitorilor din Atena. — Resultatul recensământului din Aprilu a. c. făcut în capitala Greciei este surprinzător. Sunt adică acum în Atena întregă, subînțelegându-se aici și garnisona de 6137 indiviți, 84,903 de suflete, va se șice cu 18,069 mai mulți de câtu cându cu recesământul din urmă, adică din 1879. S'au publicat și datele cele din urmă, cinci recesamente, și aceste încă arată creșterea îmbucurătoare a numărului locuitorilor din capitala grecescă. Datele oficiose ale statisticeii sunt următoarele: În 1856 Atena a avut 30,069 de locuitori, în 1861: 41,298 în 1870: 44,510, și în 1879: 66,834. Așadar de cându cu primul recensământ din Atena dela 1856 încōce, numărul locuitorilor s'a înmulțit cu 58,834 adică cu 180 de procente. Este interesant că numărul femeilor în capitala grecescă e surprinzător de mic. După recensământul din Aprilu a. c. sunt în Atena 47,240 de bărbați și 37,660 de femei.

Deci de ce mii de bărbați trebuie seu să rămână ne-insurați seu să-și ia neveste din provincia.

Editor: Iacobu Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 11 Augustu st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.15	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	92.45	Despăgubire p. dijma de vinu ung.	99.—
Rentă de hârtie 5%	89.20	Imprumutul cu premiu ung.	117.40
Imprumutul căilor ferate ungare	142.40	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	115.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	96.30	Renta de hârtie austriacă	81.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	118.50	Renta de arg. austr.	81.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	102.20	Renta de aur austr.	103.70
Bonuri rurale ungare	101.25	Losurile din 1860	135.30
Bonuri cu cl. de sortare	101.—	Acțiunile băncel austro-ungare	850.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	101.—	Act. băncel de creditu ung.	317.50
Bonuri rurale transilvane	101.25	Act. băncel de creditu austr.	314.50
		Argintul — Galbin împărătesc	5.73
		Napoleon-d'ori	9.65 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.50
		Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Bursa de București.

Cota oficială dela 31 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	93 1/2	vënd.	94
Renta rom. amort. (5%)		95 3/8		—
convert. (6%)		97 1/4		98
Împr. oraș. Buc. (20 l.)		34 1/4		—
Credit fonc. rural (7%)		102 1/4		103
" " (5%)		90 1/2		92 1/4
" " urban (7%)		101 3/4		102
" " (6%)		97 1/2		98
" " (5%)		87 1/2		88
Banca națională a României		1385		1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.		345 1/2		349 1/2
" " Națională		237 1/2		—
Aur		5 35/100		—
Bancnote austriace contra aur		2.07		2.09

Cursul pieței Brașov

din 12 Augustu st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump.	9.12	Vënd.	9.15
Argint românesc		9.05		9.10
Napoleon-d'ori		9.62		9.65
Lire turcesce		10.88		10.92
Imperiali		9.85		9.87
Galbeni		5.64		5.67
Scrisurile fonc. »Albina«		100.50		101.50
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere complete din „Gazeta” dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe una jumătate de an și pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcatu dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.”

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.”

se pot face la **1 și 15** a fie-cărei luni.

Pentru Austro-Ungaria pe an	12 fl. v. a.
” ” ” 1/2 ”	6 ” ”
” ” ” 1/4 ”	3 ” ”
Se acordă abonamente și lunare cu	1 ” ”
Pentru România și străinătate pe an	36 franci
” ” ” 1/2 ”	18 ” ”
” ” ” 1/4 ”	9 ” ”

Cel mai ușor mijloc de abonare este prin mandat postal. Abonamentele se plătesc înainte.

Rugăm pe domni abonați să binevoiescă a ne da lămuritu adresa, ca trimiterea diarului să nu sufere nici cea mai mică întârziere.

Administrațiunea.

Depozit de postavuri de Brașov.

Subscriși au onore a aduce la cunoștința onor. publicu, că în piața Brașovului „Têrgul Florilor” 326 și-au stabilit unu depositu alu cunoscutelor fabricate de

Postavă de lână neamestecat

și de culore veritabilă și mărfuri de modă și ne rugăm de binevoitorul concursu alu onor. publicu fiindu gata a lă servi cât mai solidu.

Wilhelm Scherg & Comp.

Învitare de abonamentu la cele mai eftine diare române.

„Amicul Familiei” diaru beletristicu și enciclopedic-literaru — cu ilustrațiuni. Apare regulatu în 1/13-a și 15/27-a și a fie-cărei lune în numeru câte 2—3 côle; — și publică: novele, poesii, romanuri, aventuri picante, impresiuni de călătorie, studii sociali; — articlii scientifici mai alesu din sfera economiei și a higienei de casă. — »Sciri din lumea mare« cu preferință acelea, cari interesază mai de aproape societatea românescă, — „principiă din viață și notițe de petrecere. Fie-care numeru este bogatu și frumosu ilustratu. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întregu e numai 4 fl. pre 1/2 an 2 fl., pre 1/4 de an 1 fl. v. a. — Pentru România pre anul întregu 10 franci — lei plătibili în bilete de bancă ori în timbre postali.

„Preotulu român.” Diaru bisericesc, scolastic și literaru. Apare regulatu în 1-a și 16-a și (c. n.) a fie-cărei lune, în numeru câte de 1 1/4—2 1/2 côle și publică: articlii din sfera tuturor științelor teologice — tractate dogmatice, istorice, juridice, morale, pastorali, dar mai alesu rituali, — predice pre dominec, serbători și diferite ocașiuni, mai alesu pentru ocașiuni funebrale, precum și »schite de predică« și ori-ce amenunte aplicabili în predică, »catechese« și alte »învățături pentru popor», tractate pedagogice, didactice, studii și recenziuni literare, sciri — din sfera bisericescă, scolastică și literară — Prețulu de prenumerațiune pre anul întregu e 4 fl., pre 1/2 2 fl., pre 1/4 1 fl. — Pentru România pre anul întregu 10 franci — lei, — plătibili în bilete de bancă ori în timbre postali.

„Cărțile Săteanului Român.” Pentru tote trebuințele poporului român. Apare în fie-care lună câte una carte de 1—1 1/2 côle — și publică: »novele populare, istorioare, fabule, poesii, anecdote, proverbi« și alte »amenunte de învățatură și petrecere, cunoștințe de economie, industrie, igienă ș. a., — »sciri din lumea mare« mai alesu acelea cari mai de aproape atingu pe poporul nostru. — Prețulu de prenumerațiune pre unu an întregu e numai 1 fl. v. a., pentru România 2 franci 50 bani — plătibili în timbre postali.

Tote aceste trei diare deodată abonate costau pre anul întregu 8 fl. v. a., pentru România 20 franci — lei.

— Esemplare complete dela începutulu anului mai sunt câteva. —

Aceia, cari voru abona tote trei diarele noastre, ori barem două din ele, voru primi îndată gratis patru portrete forte frumoșe.

Numeri de probă se trimitu gratis ori cui.

A se adresă la: **Cancelaria „NEGRUȚIU”** în Gherla (Szamosujvár) unde se mai află încă de vândare următoarele **opuri de minune eftine:**

Amor și dincolo de mormentu. Novelă de Ponson du Terail, trad. de N. F. Negruțiu. Prețulu 30 cr. — Biblioteca Săteanului Român. Cartea I., II., III., IV., cuprindu materii forte interesante și amuzante. Prețulu la tote patru 1 fl. — câte una deoseb 30 cr. — Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr. — Colectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețulu 50 cr. — Apologia. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, înverderite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paulu Hunfalvy despre Cronica lui Georg Gabr. Șincai. Prețulu 30 cr. — Renascerea limbii românesce în vorbire și scriere înverderită și apreată de Dr. Gregoriu Silasi. Broșura I. și II. Prețulu fie-căreia e 40 cr. — Ambele împreună 70 cr. — Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagine cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redus (dela

1 fl. 20 cr. la) 60 cr. — Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr. — Ifigenia în Tauris. Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr. — Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Novela istorică națională. Prețulu 20 cr. — Elu trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulu 25 cr. — Secretele alor trei nopți seu trei morți vii. Romanu anglésu după Frankstein de Pamfilu I. Grapini. Prețulu 50 cr. — Herman și Dorotea după W. de Goethe traducțiune liberă de Const. Morariu. Prețulu 50 cr. — Economie pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II, Prețulu 30 cr. — Petulantulu. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șilutiu. Prețulu 50 cr. — Nu mă uita. Colectiune; de versuri funebrale urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețulu 50 cr.

— Tote acestea 20 opuri deodată procurate se dau cu prețulu bagatelă de 3 fl. 60 cr. —

Magazin de încălțăminte

„CISMA ROȘIE” Strada Căldărarilor 540.

Comande după măsură se voru efectua din materialu solidu, și cu prețuri moderate.

Subscrișulu am onore a recomanda onoratulu publicu, Magazinulu meu de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii, cu prețurile cele mai moderate.

Comande pentru străinătate se primescu și se efectuează promptu și cu prețuri moderate.

Asemenea recomandă onoratulu publicu depositulu de palerii pentru bărbați și copii cu prețuri reduse.

G. Orghidan.